

طرح مبارزه با مواد مخدر کران زندگی

ریاست جمهوری

دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر
دفتر برنامه ریزی و فناوری اطلاعات

مرداد ماه ۱۳۹۸

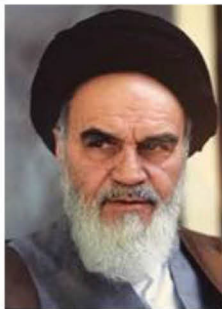
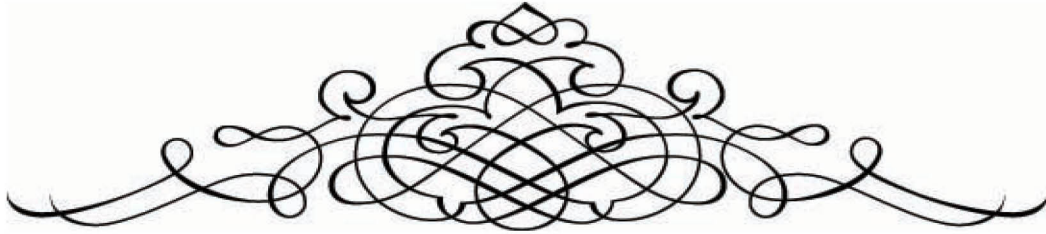

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره صفحه

فهرست مطالب

مقدمه	۱
بخش اول: کلیات طرح	۲
(۱-۱) موضوع و معرفی طرح	۲
(۱-۲) الزامات قانونی و ضرورت های تدوین طرح	۳
(۱-۳) تعاریف و مفاهیم	۵
(۱-۴) حوزه های تخصصی در اجرای طرح	۷
(۱-۵) جامعه و گروه هدف طرح	۸
بخش دوم: اهداف و راهبردهای اجرایی طرح	۱۱
(۲-۱) اهداف راهبردی به تفکیک حوزه های تخصصی	۱۱
(۲-۲) راهبردهای اجرایی طرح	۱۲
بخش سوم: دوره زمانی اجرای طرح	۱۳
بخش چهارم: اجرا و تقسیم کار در طرح یاریگران زندگی	۱۳
(۴-۱) دستگاه های اجرایی مسئول و همکار به تفکیک حوزه های تخصصی و جامعه هدف	۱۳
(۴-۱-۱) حوزه پیشگیری از اعتیاد	۱۳
(۴-۱-۲) حوزه درمان و کاهش آسیب معتادان	۱۴
(۴-۱-۳) حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبود یافتگان	۱۴
(۴-۲) طرح اقدام به تفکیک دستگاه های اجرایی	۱۵
بخش پنجم: منابع مالی اجرای طرح	۱۵
بخش ششم: الزامات و تکالیف دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد در اجرای طرح	۱۶

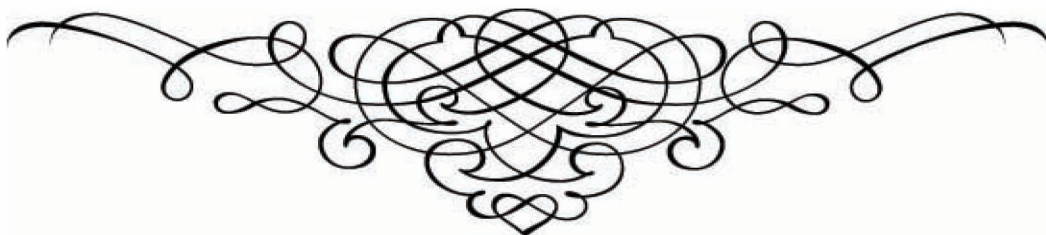
**نجات یک معتاد، نجات فرد نیست بلکه
نجات یک جامعه است.**

**اعتیاد، مهمترین و اولویت دار ترین آسیب
اجتماعی کشور است.**

اعتیاد زینده ایران اسلامی نیست.

* مقدمه

آسیب اجتماعی "اعتیاد" از سوی مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) بعنوان مهمترین و اولویت دار ترین آسیب اجتماعی کشور معرفی شده است و ریاست محترم جمهور و رئیس ستاد مبارزه با مواد مخدر نیز تاکنون تدابیر و تاکیدات ویژه ای را در قالب مصوبات ستاد به منظور کنترل و کاهش آسیب اجتماعی اعتیاد به دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد ابلاغ نموده اند. اعتقاد بر این است که با کنترل و مهار اعتیاد می توان از وقوع بخش مهمی از آسیب های اجتماعی در کشور پیشگیری نمود. ستاد مبارزه با مواد مخدر در اجرای اسناد قانونی مبارزه با مواد مخدر و با توجه به اتخاذ استراتژی متوازن و بکارگیری رویکرد اجتماعی در امر مبارزه بویژه در حوزه کاهش تقاضای مواد مخدر و روانگردان ها، ضمن اشراف کامل بر تمامی ابعاد تقنینی، اجرایی و قضایی تلاش نموده است تا ضمن محوریت قرار دادن اصل پیشگیری و با آگاهی بخشی و ایجاد حساسیت اجتماعی در محیط ها و گروه های مختلف هدف، مانع از ورود افراد و اقشار سالم جامعه به چرخه مخرب و ویرانگر اعتیاد گردیده و بموازات آن راهکارهای علمی، مدون و اجتماع محوری را به منظور نجات جان قربانیان و آسیب دیدگان از مواد مخدر، تدوین و به مورد اجراء گذارد. حفاظت و صیانت از بهبودیافتگان و تدوین برنامه های اجرایی مناسب به منظور تسریع در توانمندسازی، بازتوانی و جامعه پذیری معتادان بهبودیافته از دیگر راهبردهای اجرایی به منظور یاری رساندن به گروه های اجتماعی درگیر اعتیاد بشمار می آید. نکته مهم اینجاست که مقرر است تمامی موارد پیش گفته با محوریت دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد و با مشارکت فعال مردم، گروه های اجتماعی مرجع، اصناف، تشکل های غیر دولتی و سازمان های مردم نهاد در قالب طرحی جامع تحت عنوان " طرح یاریگران زندگی " عملیاتی و اجرایی گردد که در ادامه به تشریح آن پرداخته خواهد شد.

* بخش اول : کلیات طرح

۱-۱) موضوع و معرفی طرح

طرح یاریگران زندگی با هدف ایجاد حس مسئولیت در میان مردم و گروه های مختلف اجتماعی به منظور پیشگیری از وقوع اعتیاد در محیط های هدف و نیز نحوه یاری رسانی به افراد و قربانیان ناشی از سوء مصرف موادمخدر تدوین گردیده است. این طرح به منظور گسترش و توسعه مشارکت تمامی ذینفعان جامعه در محیط ها و کانون های مختلف اجتماعی و در عرصه هایی هم چون پیشگیری از اعتیاد، درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معنادان و نیز حمایت و صیانت اجتماعی از بهبود یافتگان تهیه و تنظیم گردیده است.

این طرح در تلاش است تا با تدوین و ارائه برنامه های اجرایی متنوع و فعالیت های جدید و هم چنین تولید محتوای نوآورانه و خلاقانه متناسب با نوع مخاطبان و گروه های اجتماعی هدف، ضمن بهره گیری از فناوری های نوین و استفاده گسترده از فضای مجازی و امکانات و ظرفیت های موجود در آن، ضریب دسترسی به امکانات آموزشی، تبلیغاتی، درمانی، حمایتی و ... را با حداقل هزینه برای تمامی مخاطبان و جامعه هدف طرح افزایش داده و نهادینه شدن فرهنگ انزجار و پرهیز از موادمخدر را در جامعه تسریع و تسهیل نماید.

با اجرای این طرح، هر فرد و خانواده با آشنایی و اشراف کامل بر معضلات، خطرات و

آسیب های ناشی از مصرف موادمخدر و اعتیاد، یاریگر زندگی افراد و خانواده های (سالم یا

در معرض خطر) دیگری نیز خواهد شد و با شکل گیری این زنجیره پویای آموزشی و حمایتی

می توان امیدوارانه به تحقق آینده و جامعه ای عاری از موادمخدر و اعتیاد فکر کرد.

۲-۱) الزامات قانونی و ضرورت های تدوین طرح

طرح یاریگران زندگی در اجرای منویات و تدابیر ابلاغی مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) در

جلسات بررسی آسیب های اجتماعی مبنی بر اولویت پیشگیری بعنوان اصل اول مقابله با آسیب های اجتماعی و هم چنین در راستای تحقق مفاد مندرج در بندهای ۴، ۶، ۷ و ۹ سیاست های کلی مبارزه با مواد مخدر و بند ۵۷ سیاست های کلی برنامه ششم توسعه ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) و هم چنین تدابیر و تاکیدات ویژه ریاست محترم جمهور و رئیس ستاد مبارزه با مواد مخدر با هدف کاهش تقاضای مواد مخدر و روانگردان در قالب کاهش نرخ بروز و کاهش نرخ شیوع اعتیاد در محیط های اجتماعی هدف تهیه و تدوین گردیده است. برخی از ضرورت های تدوین طرح یاریگران زندگی را می توان براساس نتایج حاصل از تحقیقات و پژوهش های انجام شده از سوی مراجع تخصصی ذیربط و نیز برون دادهای حاصل از مطالعات آماری و اطلاعات موجود در کشور، به شرح زیر دانست:

- حدود ۲/۸ میلیون نفر از جمعیت ۶۴-۱۵ سال کشور (معادل ۵/۴ درصد) مبتلا به سوء مصرف مواد مخدر هستند.
- حدود ۴۵ درصد از جمعیت زندانیان کشور بطور مستقیم و حدود ۲۵ درصد جمعیت زندانیان نیز بطور غیر مستقیم در ارتباط مواد مخدر در زندان های سراسر کشور تحمل کیفر می کنند.
- حدود ۹۰ درصد از جمعیت زنان زندانی در کشور بدلیل جرائم مواد مخدر در زندان ها بسر می برند.

- بالاترین میزان مرگ و میرهای غیر طبیعی در کشور بعد از تصادفات جاده ای به مرگ و میرهای ناشی از سوء مصرف موادمخدر و اعتیاد اختصاص دارد. بیشترین مرگ و میر معتادان در نتیجه اعتیاد تزریقی و مصرف بیش از حد گزارش شده است.
- بیشترین میزان ابتلاء و آلودگی به ویروس ایدز در کشور از طریق اعتیاد تزریقی است.
- خسارات هنگفت ناشی از بار بیماری اعتیاد در کشور در نتیجه مرگ و میرهای زود هنگام، بیماری های صعب العلاج، ازکارافتادگی ها و معلولیت های ناشی از مصرف موادمخدر می باشد.
- اعتیاد عامل ۶۵ درصد از همسر آزاری ها، ۵۵ درصد از طلاق ها، ۳۰ درصد از کودک آزاری ها، ۲۵ درصد از قتل عمد، ۲۳ درصد از نزاع و خشونت و ۲۰ درصد از جرائم منکراتی و منافی عفت در کشور است.
- ضعف تحرک و نشاط اجتماعی در محیط های اجتماعی یکی از مهمترین عوامل کاهش سلامتی جسمی و روانی و نشاط در گروه های مختلف جامعه و گرایش به سمت سوء مصرف موادمخدر می باشد.
- ضعف در جریان سازی و کازار رسانه ای موثر در کشور علیه تهدید موادمخدر و اعتیاد و بهره گیری محدود از فضای مجازی، شبکه های اجتماعی و فناوری های نوین برای مقابله با آسیب اجتماعی اعتیاد در کانون های هدف از دیگر ضرورت های مغفول مانده در عرصه کاهش تقاضای موادمخدر به شمار می آید.

۳-۱) تعاریف و مفاهیم طرح

- ✓ **آسیب های اجتماعی:** به هر نوع عمل فردی یا جمعی اطلاق می شود که در چهارچوب اصول اخلاقی و قواعد عام جامعه قرار نمی گیرد و در نتیجه با منع قانونی و یا قبح اخلاقی و اجتماعی روبرو می گردد.
- ✓ **حمایت اجتماعی:** معرفتی است که باعث می شود فردی باور کند که مورد احترام و علاقه دیگران بوده، عنصری ارزشمند و دارای شأن به شمار آمده و به یک شبکه اجتماعی روابط و تعهدات متقابل تعلق دارد.
- ✓ **جامعه هدف:** شامل گروه های اجتماعی مرجع و مخاطبان مورد نظر طرح در محیط ها و کانون های اجتماعی هدف می باشد. دانش آموزان، دانشجوین، والدین، کارگران، کارمندان، هنرمندان و ... از جمله گروه های هدف طرح بشمار می آیند.
- ✓ **حوزه های تخصصی:** شامل حوزه کلان کاهش تقاضای موادمخدر و روانگردان ها مشتمل بر پیشگیری از اعتیاد، درمان و کاهش آسیب معتادان، صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان می باشد.
- ✓ **دبیرخانه ستاد:** منظور دبیرخانه ستاد مبارزه با موادمخدر است.
- ✓ **دستگاه اجرایی:** منظور هر یک از دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد مبارزه با موادمخدر می باشند.
- ✓ **ستاد:** منظور ستاد مبارزه با موادمخدر است.
- ✓ **سلامت اجتماعی:** سلامت اجتماعی به نوعی بهداشت روانی، فردی و اجتماعی گفته می شود که در صورت تحقق آن شهروندان انگیزه و روحیه ای شاد خواهند داشت و در نهایت جامعه شاداب و سلامت خواهد بود. در واقع زندگی، محصول تعامل اجتماعی بین انتخاب های فردی از یک سو و محیط اجتماعی و اقتصادی احاطه کننده افراد از سوی دیگر است.
- ✓ **گروه مرجع:** گروه مرجع آن گروهی است که انسان ها در مقایسه ها به آن مراجعه می کنند و مقیاس مقایسه خود را از آنجا می گیرند. این گروه مرجع می تواند منفی یا مثبت

باشد. یعنی انسان ها یک گروه را به عنوان گروه مرجع منفی تلقی می کنند و ارزش ها و هنجارهای آن گروه را منفی و غیرقابل پیروی می دانند و یا برعکس گروهی را مرجع مثبت می پندارند و همه آرزوی دست یابی به مقیاس های ارزشی و الگوهای رفتاری آن گروه را دارند.

✓ **محیط اجتماعی:** شامل مکان ها، مراکز فعالیت و کانون های اجتماعی می باشد که مخاطبان و جامعه هدف طرح در آن قرار دارند که شامل محیط های آموزشی، خانواده، محیط های کاری و کارگری، محلات و محیط های عمومی و تفریحی می باشد.

✓ **مداخله اجتماع محور:** مداخله اجتماع محور، عبارت است از مشارکت اعضای جماعت در جمع آوری اطلاعات مربوط به اجتماع، تعیین مشکلات اجتماع، شناسایی منابع اجتماع و برنامه ریزی برای حل مشکلات مداخلات، با افرادی شروع می شود که در اجتماع زندگی می کنند و به اجتماع مسئولیت اولیه را برای تعیین کانون فعالیت ها در هر سطحی و ایجاد راهبردها برای مواجهه با این مشکلات اعطا می کنند.

✓ **مسئولیت پذیری اجتماعی:** مسئولیت پذیری اجتماعی به عنوان یک ویژگی شخصیتی عالی در افراد می باشد، که در روابط با دیگران و در موقعیت های گوناگون و در عمل خود را نشان می دهد. داوطلبانه بودن عمل مسئولیت اجتماعی به آن ارج و منزلتی بالا می بخشد. در مسئولیت پذیری اجتماعی نوعی کنترل درونی بر فرد حاکم گشته، که این امر برای برقراری روابط مبتنی بر همدلی، توجه به حقوق دیگران و به طور کلی نظم اجتماعی دارای اهمیت می باشد.

✓ **مشارکت اجتماعی:** مشارکت اجتماعی دلالت بر گسترش روابط بین گروهی در قالب انجمن های داوطلبانه، باشگاه ها، اتحادیه ها و گروه هایی دارد که معمولاً خصلتی محلی و غیردولتی دارند، که در قالب سیاست های اجتماعی، مشارکت و درگیر ساختن مردم در فرایندهای اجتماعی مختلف را هدف خود می دانند.

✓ **یاریگران زندگی:** طرحی است که با اجرای موثر آن "زندگی توأم با سلامتی و نشاط و هم چنین امید به آینده ای عاری از مواد مخدر و اعتیاد" مورد نظر است.

۴-۱) حوزه‌های تخصصی در اجرای طرح

۱) یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از اعتیاد

۲) یاریگران زندگی در حوزه درمان و کاهش آسیب معنادان

۳) یاریگران زندگی در حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان

طرح یاریگران زندگی که در عرصه کلان کاهش تقاضای مواد مخدر و روانگردان‌ها، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی گردیده است در سه حوزه تخصصی، عملیاتی و اجرایی خواهد شد. بخش اعظم و مهم این طرح با توجه به نوع، تعداد، حجم و اهمیت مخاطب، در حوزه پیشگیری از اعتیاد قرار می‌گیرد. حوزه‌های درمان و کاهش آسیب و هم‌چنین صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان نیز در ردیف‌های بعدی قرار دارند. طرح یاریگران زندگی بر اساس شناخت و نیاز گروه‌های مخاطب در محیط‌ها و کانون‌های اجتماعی هدف، مداخلات علمی، هدفمند و حمایت‌محوری را با رویکرد اجتماعی مورد برنامه‌ریزی دقیق و اجرا قرار داده است.

۵-۱) جامعه و گروه های هدف طرح

۱) طرح یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از اعتیاد

در اجرای طرح یاریگران زندگی اصل اول تمرکز بر حوزه پیشگیری از اعتیاد است جامعه هدف در این حوزه را اقشار سالم جامعه در محیط های اجتماعی مختلف شامل محیط های آموزشی، خانواده، محیط های کاری، محلات و محیط های عمومی تشکیل می دهند و مهمترین هدف آن کاهش نرخ بروز اعتیاد و جلوگیری از ورود افراد جدید به چرخه مخرب و مخوف اعتیاد در کشور می باشد. نیل به این مهم با بهره گیری از امکانات، ظرفیت ها و توانمندی های موجود در نهادها و دستگاه های اجرایی مسئول در امور فرهنگی و پیشگیری کشور و با مشارکت فعال بخش خصوصی، تشکل ها و سازمان های غیر دولتی و مردم نهاد با شرح وظایف مشخص صورت می گیرد. مجموعه گروه های هدف و مخاطبان مورد نظر مجریان طرح یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از اعتیاد در محیط های اجتماعی هدف در قالب شکل شماره ۱ به نمایش گذاشته شده است.

شکل ۱) طرح یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از اعتیاد

«جامعه هدف به تفکیک محیط های اجتماعی»

محیط آموزشی

کودکان، نوجوانان و جوانان در مراکز آموزشی

محیط خانواده

والدین، سرپرستان خانوار و اعضای خانواده

محیط کاری

کارگران، کارفرمایان، کارمندان کشوری و لشکری

محیط عمومی

محلات، پارک ها، اطراف مدارس و دانشگاه ها، سینما و مکان های تفریحی

۲) طرح یاریگران زندگی در حوزه درمان و کاهش آسیب معتادان

حوزه هدف بعدی طرح یاریگران زندگی کمک و یاری رسانی به افراد و خانواده هایی است که به هر دلیل گرفتار پدیده خانمانسور اعتیاد و موادمخدر گردیده اند. نگرش به این افراد بعنوان قربانیان موادمخدر، نگرشی بیمار انگارانه و با رویکردی علمی، انسانی و بر خواسته از تعالیم اصیل اسلامی خواهد بود. هدف از یاری رسانی به این گروه از افراد جامعه، بازیابی سلامتی جسمی و روانی، عزت و کرامت انسانی و نجات زندگی از دست رفته آنها می باشد. گروه های مختلف سوء مصرف کننده موادمخدر و روانگردان ها بعنوان جامعه هدف این بخش از طرح قرار می گیرند و بر این اساس مراکز درمان و کاهش آسیب اعتیاد، مراکز نگهداری و اردوگاهی و مراکز دولتی و غیر دولتی مشمول این طرح قرار خواهند گرفت. شکل شماره ۲ گویای تفکیک سوء مصرف کنندگان موادمخدر و روانگردان ها در قالب مراکز مجاز درمان موضوع مواد ۱۵ و ۱۶ قانون مبارزه با موادمخدر و نیز مراکز درمان و کاهش آسیب دولتی و غیر دولتی بعنوان محیط ها و گروه های هدف این بخش از طرح یاریگران زندگی می باشد.

شکل ۲) طرح یاریگران زندگی در حوزه درمان و کاهش آسیب معتادان

«جامعه هدف به تفکیک محیط های اجتماعی»

مراکز درمان اعتیاد(دولتی و غیر دولتی)

معتادان متقاضی درمان موضوع ماده ۱۵ قانون

مراکز نگهداری، درمان و کاهش آسیب دولتی و مجاز

معتادان متجاهر موضوع ماده ۱۶ قانون

مراکز کاهش آسیب(مراکز گذری، شلترها، موبایل سنترها و...)

معتادان پرخطر، تزریقی، بی خانمان و ولگرد

۳) طرح یاریگران زندگی در حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان

یکی از دیگر از مهمترین حوزه های عملیاتی طرح یاریگران زندگی، کمک و یاری رسانی به بهبودیافتگان، رهایافتگان و درمان شدگان از بیماری اعتیاد می باشد. این گروه از جامعه که بشدت در معرض خطر بازگشت و عود اعتیاد هستند به منظور ماندگاری در درمان، نیازمند رسیدگی، مراقبت و حمایت اجتماعی ویژه می باشند. بر این اساس طرح یاریگران زندگی به منظور توانمندسازی، بازتوانی و حرفه آموزی این افراد برای تسریع در بازگشت به جامعه، کانون گرم خانواده و هم چنین محیط کار با تدوین و اجرای برنامه های هدفمند و فعالیت های حمایتی لازم اقدامات ویژه ای را در مراحل مختلف با هدف کاهش عود اعتیاد و افزایش نرخ مانایی در درمان به مرحله اجراء می گذارد.

شکل شماره ۳ نقش یاریگران زندگی را برای معتادان بهبودیافته در محیط های هدف به تصویر می کشد که نقشی حمایتی به منظور ایجاد امید به زندگی و انگیزه لازم برای حفظ و ارتقاء سلامتی جسمی و روانی بهبودیافتگان و بازگشت موفق به جامعه کار و زندگی ایفاء می نماید.

شکل ۳) طرح یاریگران زندگی در حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان

«جامعه هدف به تفکیک محیط های اجتماعی»

مراکز حرفه آموزی (آموزش فنی و حرفه ای)

بهبودیافتگان و خانواده آنان

مراکز جامع توانمندسازی و صیانت اجتماعی

بهبودیافتگان و خانواده آنان

* بخش دوم: اهداف و راهبردهای اجرایی طرح

۱-۲) اهداف راهبردی به تفکیک حوزه های تخصصی

اهداف طرح یاریگران زندگی در واقع برگرفته از اهداف طرح ملی مبارزه همه جانبه با مواد مخدر، روانگردان ها و پیش سازها با رویکرد اجتماعی در برنامه ششم توسعه است که در حوزه های تخصصی مختلف مشتمل بر موارد زیر می باشد:

۱-۱-۲) اهداف طرح یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از اعتیاد:

✓ مصون سازی و سالم سازی محیط های اجتماعی هدف از تهدید مواد مخدر و اعتیاد به منظور کاهش نرخ بروز اعتیاد در کشور.

✓ آگاه سازی و افزایش رفتارهای سالم در جمعیت عمومی کشور و گفتمان سازی اجتماعی.

✓ گسترش فعالیت های داوطلبانه و مشارکت های مردمی و اجتماع محور.

۱-۲-۲) اهداف طرح یاریگران زندگی در حوزه درمان و کاهش آسیب اعتیاد:

✓ کاهش نرخ شیوع اعتیاد در کشور

✓ افزایش انگیزه برای زندگی و گرایش به درمان،

✓ گسترش پوشش درمان و افزایش نرخ دسترسی به خدمات درمان و کاهش آسیب

✓ کاهش مرگ و میر معتادان

۱-۳-۲) اهداف طرح یاریگران زندگی در حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان:

✓ افزایش امید به زندگی و آینده با گسترش حمایت های اجتماعی،

✓ افزایش حرفه آموزی و اشتغال بهبودیافتگان.

✓ کاهش عود اعتیاد در میان بهبودیافتگان و افزایش مانایی در درمان.

✓ جلب گسترده مشارکت های مردمی و خیرین.

۲-۲) راهبردهای اجرایی طرح:

- گفتمان سازی اجتماعی در محیط ها، کانون ها و جامعه هدف طرح و افزایش مسئولیت پذیری و حساسیت اجتماعی در مقابل تهدید اعتیاد و موادمخدر.
- ارتقاء ظرفیت های مشارکتی جامعه در حوزه های مختلف کاهش تقاضای موادمخدر و روانگردان ها با تمرکز بر اقدامات پیشگیری اولیه از اعتیاد.
- بهره گیری گسترده از دانش روز، فناوری های نوین و فضای مجازی در طراحی، تولید و اجرای برنامه ها، محتوا و محصولات تولیدی.
- ارتقاء دانش، آگاهی و مسئولیت پذیری مدنی و اجتماعی در راستای حمایت از برنامه ها و مداخلات درمان، کاهش آسیب و حمایت های اجتماعی.
- نظارت، پایش و ارزشیابی مستمر و پیامد محور برنامه ها و اقدامات و ارتقاء سیستم مستند سازی و گزارش دهی در دوره های زمانی مشخص.
- حمایت یابی اجتماعی (دولتی و غیر دولتی) در راستای اهداف طرح و تقویت محیط های اجتماعی سالم.
- بکارگیری آموزش موثر توسط همسالان و هم چنین خود آموزی
- تمرکز بر کانون های اجتماعی مهم و اولویت دار بویژه دانش آموزان و خانواده.
- تقویت هم افزایی سازمان های مردم نهاد، عضو گیری فعال و ایجاد پیوستگی با سایر تشکل های غیر دولتی و جمعیت ها.
- بکارگیری سیستم تبادل تجربه بین کارگروه های اجرایی در کشور.
- برگزاری همایش ها و جشنواره های علمی و آموزشی، نشست های تخصصی و مسابقات فرهنگی.
- رعایت موازین اخلاقی، ملاحظات فرهنگی، مذهبی و اجتماعی، حقوق فردی در برنامه ریزی و ارزیابی خدمات درمان، بازتوانی، کاهش آسیب و حمایت های اجتماعی.
- توجه به مولفه های سلامت همگانی و طیف خدمات در برنامه ریزی و اجرا.
- بهره گیری حداکثری و هدفمند از تمام ظرفیت های درمانی و حمایتی کشور
- ارزیابی خدمات جامع درمان، کاهش آسیب و حمایت های اجتماعی با توجه به تنوع و ویژگی های اختصاصی گروه های مختلف و انواع مواد.
- تسهیل دسترسی به خدمات درمانی و کاهش آسیب ارزان و با کیفیت.

بخش سوم: دوره زمانی اجرای طرح:

مدت زمان اجرای طرح یاریگران زندگی از اول مهر ماه سال ۱۳۹۸ تا پایان برنامه ششم توسعه (سال ۱۴۰۰) خواهد بود.

بخش چهارم: اجرا و تقسیم کار در طرح یاریگران زندگی

۴-۱) دستگاه‌های اجرایی مسؤل و همکار به تفکیک حوزه تخصصی و جامعه هدف

۴-۱-۱) حوزه پیشگیری از اعتیاد

ردیف	حوزه تخصصی	جامعه هدف	دستگاه اجرایی مسؤل	دستگاه اجرایی همکار
۱	پیشگیری از اعتیاد	پیش دبستانی‌ها	سازمان بهزیستی کشور	دبیرخانه ستاد، وزارت تعاون
		دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	دبیرخانه ستاد
		دانشجویان	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد، دانشگاه پیام نور	دبیرخانه ستاد
		والدین و سرپرستان خانواده	سازمان صدا و سیما، سازمان بهزیستی کشور، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شهرداری‌ها، سازمان‌های مردم نهاد	دبیرخانه ستاد، سایر دستگاه‌های اجرایی فرهنگی کشور
		کارگران و کارفرمایان	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	دبیرخانه ستاد
		کارمندان (لشکری و کشوری)	نهادها و دستگاه‌های اجرایی عضو و مرتبط ستاد، نیروهای مسلح، نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی	دبیرخانه ستاد
		شاغلین در اصناف، مختلف هنرمندان، روحانیون، تجار و بازرگانان، رانندگان، ...	وزارت تعاون، اتاق‌های بازرگانی، مراکز خدمات حوزه علمیه	دبیرخانه ستاد
		آحاد سالم جامعه در محیط‌های عمومی ومحلات	شهرداری‌ها، سازمان بهزیستی، سازمان‌های مردم نهاد، سایر دستگاه‌های اجرایی فرهنگی مرتبط	دبیرخانه ستاد

۲-۱-۴) حوزه درمان و کاهش آسیب معتادان

ردیف	حوزه تخصصی	جامعه هدف	دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه اجرایی همکار
۲	درمان و کاهش آسیب معتادان	معتادان متقاضی درمان موضوع ماده ۱۵ قانون	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی کشور، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور	سازمان های غیر دولتی و بخش خصوصی، دبیرخانه ستاد،
		معتادان متجاهر موضوع ماده ۱۶ قانون	سازمان بهزیستی کشور، شهرداری ها، سازمان های غیر دولتی و بخش خصوصی،	سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان بسیج مستضعفین، نیروی انتظامی، دبیرخانه ستاد
		معتادان پرخطر، تزریقی، بی خانمان و کارتن خواب	سازمان بهزیستی کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تشکل های مردم نهاد، سازمان های غیر دولتی و بخش خصوصی، سازمان بهزیستی کشور،	دبیرخانه ستاد

۳-۱-۴) حوزه صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان

ردیف	حوزه تخصصی	جامعه هدف	دستگاه اجرایی مسئول	دستگاه اجرایی همکار
۳	صیانت و حمایت اجتماعی از بهبودیافتگان	بهبودیافتگان و خانواده آنان ارجاعی از مراجع رسمی ذریط (سازمان بهزیستی، سازمان زندان ها، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ...)	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، سازمان بهزیستی کشور، شهرداری ها	سازمان زندان ها، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیرخانه ستاد

۲-۴) طرح اقدام به تفکیک دستگاه های اجرایی

ردیف	حوزه تخصصی	کانون اجتماعی	جامعه هدف	عناوین برنامه اجرایی / طرح اقدام	واحد شاخص	هدف کمی در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸
۱	پیشگیری از اعتیاد	محیط آموزشی	دانش آموزان مقاطع تحصیلی ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم	<ul style="list-style-type: none"> تهیه و تدوین دستور العمل اجرایی طرح یاریگران زندگی در حوزه پیشگیری از آسیب اجتماعی اعتیاد در مقاطع مختلف تحصیلی بر اساس سن عقلی و تقویمی دانش آموزان با بهره گیری حداکثری از ظرفیت ها ساختاری و اجرایی موجود در مدارس بویژه شوراهای دانش آموزی، کانون هلال احمر، انجمن اسلامی، بسیج دانش آموزی، همیاران مشاور، همیاران پیشگیری، سفیران سلامت، همیار پلیس همیار گردشگری، همیار کتاب و... مشتمل بر تولید محتوا، برنامه ها و فعالیت های علمی، نوآورانه، جذاب، فراگیر و مبتنی بر فناوری های نوین در مدارس کشور و اجرای آن با محوریت دانش آموزان در قالب کانون یاریگران زندگی. 	مدرسه	۱۰۰۰۰
					نفر	-

*اقدامات مهم و اساسی برای اجراء در حوزه های تخصصی مختلف در قالب « طرح اقدام» به تفکیک دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد مسئول در هر حوزه، پس از برگزاری جلسات کارشناسی لازم با دستگاه اجرایی ذیربط در قالب دستور العمل اجرایی، متعاقباً تهیه، تدوین و حداکثر طی دو ماه از سوی دبیرکل ستاد مبارزه با موادمخدر به این طرح الحاق و برای اجرا به دستگاه های اجرایی ذیربط ابلاغ خواهد شد.

* بخش پنجم:

منابع مالی اجرای طرح

اعتبارات مورد نیاز اجرای این طرح بصورت الگوی مشارکتی سه جانبه و به نسبت مشخص از محل منابع زیر تامین و پرداخت خواهد شد:

- ✓ اعتبارات مصوب ستاد مبارزه با مواد مخدر: به میزان ۵۰ درصد
- ✓ اعتبارات مصوب شورای اجتماعی کشور: به میزان ۲۵ درصد
- ✓ اعتبارات مصوب دستگاه اجرایی ذیربط: به میزان ۲۵ درصد

* بخش ششم :

- الزامات و تکالیف دستگاه های اجرایی عضو و مرتبط ستاد در اجرای طرح:
- ✓ بهره گیری حد اکثری از فضای مجازی و شبکه های اجتماعی به منظور تسریع و تسهیل در دسترسی گروه های مخاطب به محتوای آموزشی، برنامه ها و فعالیت های اجرایی طرح یاریگران زندگی در محیط های اجتماعی هدف.
 - ✓ بهره گیری از فناوری های نوین در تولید محتوا با رعایت ساده سازی، ایجاد جاذبه های بصری و تسهیل گری.
 - ✓ تولید محصولات و مواد آموزشی جدید و بکارگیری شیوه های نوآورانه و خلاقانه متناسب با مخاطبان و گروه های اجتماعی هدف.
 - ✓ بهره گیری گسترده از ظرفیت ها و امکانات سازمان های مردم نهاد در اجرا، توسعه و نشر محصولات و برنامه های تولیدی در گروه ها و مخاطبان هدف اجتماعی.
 - ✓ تبلیغ و اطلاع رسانی شفاف، گسترده و مستمر پیرامون اهداف، برنامه ها و محتوای آموزشی طرح یاریگران زندگی در محیط های اجتماعی مختلف.
 - ✓ بهره گیری گسترده از ظرفیت ها، توانمندی ها و مشارکت های مردمی خیرین جامعه در راستای اهداف طرح.
 - ✓ مشارکت و همکاری حداکثری برای تهیه، تدوین و ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح.
- امید است با اجرای طرح یاری کران زندگی اقدامی تحولی و فوق العاده در عرصه کاهش تقاضای مواد مخدر و روانگردانها در کشور صورت پذیرد.**